

Skövde kommun

Rektorn vid Billingskolan

Beslut för grundskola med särskoleelever

efter tillsyn av Billingskolan
i Skövde kommun

Tillsyn i Billingskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Skövde kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Billingskolan besöktes av Skolinspektionen den 11 oktober 2012.

Fakta om skolan

Billingskolan ordinarie skolbyggnad har rivits för att ge plats åt en nybyggd skola. Därför har skolan flyttat in i Lundenskolans lokaler och i paviljonger invid Lundenskolan. Enligt planen ska elever och personal flytta in i de nya lokalerna år 2014. Skolan omfattar grundsärskolans årskurser 1–6 samt förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6 och har cirka 200 elever som organiseras i fyra spår; Kristallen (grundsärskolan), Paletten, Regnbågen och Aquarellen. Billingskolan verksamhet leds av tre rektorer.

I skolans senaste kvalitetsredovisning avseende läsåret 2011/12 framgår att samtliga elever i årskurs 3 nådde kunskapskraven i svenska och 92 procent av eleverna nådde kunskapskraven i matematik. I årskurs 6 nådde samtliga elever kunskapskraven i alla ämnen utom i engelska och svenska. I dessa ämnen nådde 96 procent av eleverna kunskapskraven.

Helhetsbedömning

Mot bakgrund av att Billingskolan ordinarie skolbyggnad har rivits för att ge plats åt en nybyggd skola genomgår går nu elever och personal en stor förändring. Skolan har flyttat in i Lundenskolans lokaler och i paviljonger invid Lundenskolan.

En hög andel av eleverna vid Billingskolan uppnår kunskapskraven, men det finns också elever som inte når kunskapskraven. Det är viktigt att skolan inom ramen för kvalitetsarbetet utvärderar varför det är så. Detta sker endast i begränsad utsträckning. Exempelvis menar rektorerna att nuvarande lokaler försvårar lärarnas möjligheter att vara flexibla och därigenom också möjligheterna att anpassa verksamheten utifrån elevernas behov och förutsättningar. Skolan måste kartlägga om arbetet med undervisningens anpassning till elevers olika behov och förutsättningar håller tillräckligt god kvalitet för att eleverna ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar så långt det är möjligt. Skolinspektionen har i tillsynen konstaterat att skolan behöver utveckla arbetet med åtgärdsprogram. Som de är utformade idag framgår inte alltid vilka behoven är, hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Därtill finns brister i arbetet med att följa upp och utvärdera insatserna löpande. Vid en jämförelse mellan

uppnådda kunskapsresultat och antalet åtgärdsprogram framstår skolans arbete med särskilt stöd i flera avseenden som framgångsrikt.

Vid Billingskolan genomför rektor och lärarna kontinuerliga uppföljningar av kunskapsresultat. Även andra delar av utbildningen följs upp. Tillsynen visar dock att skolan behöver bli bättre på att också genomföra ett utvärderande arbete för att få en förståelse för varför skolans kunskapsresultat och resultat av andra processer ser ut som de gör. Det är först när denna resultatförståelse finns som skolan kan vidta adekvata åtgärder för att utveckla verksamheten.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan ska ha rutiner för att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.
- Skolan ska ha rutiner för hur signaler om kränkande behandling ska rapporteras till huvudmannen.
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen är en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de

uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäli-
gen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med
en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra krän-
kande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av
dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande
året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i
efterföljande års plan.

I intervju uppger Billingskolans rektorer att det finns brister i fastlagda rutiner
för att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev som anser
sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska
anmäla detta till rektorn. På motsvarande sätt finns brister i rutinerna för att
rektorn ska anmäla vidare till huvudmannen. Dock säger rektorerna att när det
gäller ärenden som klassificeras som mobbning så finns det rutiner för rappor-
tering till båda nivåerna. Rutinerna ses över och klargöranden kommer ske så
att alla följer dessa.

Billingskolan har en likabehandlingsplan som även innehåller en plan mot
kränkande behandling. Planen gäller för fritidshemsverksamheten, grund-
särskolan och grundskolan och anger ett antal åtgärder som skolan ska vidta i
syfte att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling.
Den plan som Skolinspektionen tagit del av gäller för 2011/12. En ny plan för
2012/13 är under utarbetande. Enligt skolans rektorer genomförs årligen en
kartläggning med syfte att klargöra vilka behov som finns. Att det görs en kart-
läggning framgår också av planen, men planen beskriver inte vilka åtgärder
skolans olika verksamheter behöver vidta med anledning av kartläggningen.

Mot bakgrund av att skolans likabehandlingsplan omfattar flera verksamheter
med olika förutsättningar är det av vikt att respektive verksamhets behov och
adekvata åtgärder synliggörs i planen. Alternativet är att varje verksamhet har
en egen unik plan. Utredningen visar att det finns brister i rutiner för rappor-
tering av ärenden avseende kränkande behandling till rektor och huvudman.
Vidare visar utredningen att skolan saknar en plan mot kränkande behandling
som anger vilka konkreta åtgärder som skolenheten utifrån en aktuell kart-
läggning avser att påbörja eller genomföra under det kommande året för re-
spektive verksamhet. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas
krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

6 kap. 8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska fatta beslut om särskild undervisningsgrupp enligt författningarnas krav.
- Rektor ska se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Åtgärdsprogrammet ska följas upp och insatserna ska utvärderas löpande.

Motivering

Enligt skollagen ska åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Om det finns särskilda skäl får rektorn besluta att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en särskild undervisningsgrupp. Ett beslut om en sådan placering kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Enligt förvaltningslagen ska beslut som kan överklagas innehålla en information om hur man kan överklaga beslutet.

De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av från grundsärskolan och grundskolan är av skiftande kvalitet. Det är inte alltid tydligt vilka elevens behov är och de mål som sätts upp är ibland övergripande, vaga och inte alltid utvärderingsbara. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är det Exempelvis, under rubriken "Behov", i ett åtgärdsprogram framskrivet elevens styrkor och svagheter, "NN visar nu på säkerhet i att känna igen alla bokstavsljuden" och "NN har inte nått fram till en tillräckligt utvecklad automatiserad ordavkodning". De långsiktiga och kortsiktiga åtgärderna är inte på ett tydligt sätt relaterade till kunskapskrav samt läroplanens mål. Det är svårt att förstå vad eleven förväntas uppnå. Exempel på åtgärder är "anpassade uppgifter, individuella läxor, stöttning" osv. Vissa av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av gäller för nästan ett helt läsår. I dessa åtgärdsprogram har det gått lång period mellan respektive uppföljning och utvärdering. Ett av åtgärdsprogrammen upprättades i maj 2012, men av åtgärdsprogrammet framgår att första uppföljningen ska äga rum i december samma år. Vidare är det oklart i åtgärdsprogrammen när och hur programmen ska följas upp och när de ska utvärderas. Rektorerna håller med om att åtgärdsprogrammen behöver utvecklas.

Skolan har skickat in exempel på beslut avseende placering i särskild undervisningsgrupp. Av inskickat exempel framgår inte att beslutet går att överklaga hos Skolväsendets överklagandenämnd. Rektorerna är medvetna om detta och en ny beslutsmall är under framtagande.

Utredningen visar att de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av inte uppfyller författningarnas krav då det inte alltid framgår vilka behoven är, hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Därtill finns brister i arbetet med att följa upp och utvärdera insatserna löpande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 9 och 11 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen och 21 § förvaltningslagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De skriftliga omdömena ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- I de individuella utvecklingsplanerna ska framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i grundskolan vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av de exempel på individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av för grundskolan går det inte att utläsa elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i respektive ämne. Som exempel anges elevernas kunskapsutveckling i relation till ämnets centrala innehåll, inte till kunskapskraven i ämnet. Det framgår inte heller av de individuella utvecklingsplanerna vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Utredningen visar att de individuella utvecklingsplanerna inte alltid innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. De sammanfattar inte heller alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Verksamheten upp-

fyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla verksamheten. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls och kvalitetsarbetet ska dokumenteras och för de brister som framkommer genom uppföljning ska nödvändiga åtgärder vidtas. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

För Billingskolan finns en kvalitetsredovisning för grundskolan och en för grundsärskolan. Utöver dessa finns enligt rektorerna andra dokument som bildar underlag för ett planeringsarbete. Exempel på sådana planeringsdokument är lokala pedagogiska planeringar och diagnosplan. Skolan genomför enligt rektorerna kontinuerliga uppföljningar av kunskapsresultat men också inom andra delar av utbildningen så som normer och värden. Dock menar rektorerna att det finns brister i skolans analyserande arbete. Det sker viss analys av resultaten på nationella prov, men i övrigt sker inget systematiskt analysarbete. Vid Skolinspektionens genomgång av skolans kvalitetsredovisning blir detta tydligt. I de analytiska avsnitten finns ingen analys utan mer en beskrivning av vad skolan gör. Det är först när skolans rektorer och lärare får en resultatförståelse som skolan kan vidta adekvata åtgärder för att utveckla verksamheten.

Enligt rektorerna har skolan arbetat med att utveckla matematikundervisningen tillsammans med en matematikutvecklare. Likaså har ett arbete med att utveckla svenskundervisningen ägt rum. Inom ramen för detta har en utvärdering skett av elevernas resultat vid de nationella ämnesproven.

Rektorerna uppger i intervju att det systematiska kvalitetsarbetet befinner sig i en utvecklingsfas. Kommunen har varit otydlig med hur det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Bland annat har arbete med styrkort diskuterats men fortsättningsvis ska skolorna upprätta kvalitetsredovisningar som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Enligt rektorerna upprättar de kvalitetsredovisningen för att se vad skolan behöver fokusera sitt arbete mot. Kvalitetsredovisningen utmynnar i en arbetsplan för nästa läsår.

Utredningen visar att rektor inte i tillräcklig utsträckning tar ansvar för att det bedrivs ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som består i utvärdering med syftet att utveckla utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4 och 6 §§ skollagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Skolenhetens inre organisation samt ledningsstruktur ska överensstämma med författningarna.

Motivering

I skollagen anges att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen och andra författningar. Enligt skolförordningen beslutar rektorn om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Enligt uppgift från skolledningen är Billingskolan en skolenhet, skolenheten har tre rektorer. Rektorerna har delat upp skolans verksamhet så att en ansvarar för grundsärskolans årskurs 1–6, en för förskoleklass och grundskolans årskurser 1–3 och en för grundskolans årskurser 4–6. En stor del av skolans dokumentation, såsom kvalitetsarbete, plan mot kränkande behandling och skriftliga rutiner är gemensam för skolenheten. Det vill säga dokumentationen är inte i alla delar uppdelad per respektive rektors ansvarsområde.

Vid Billingskolan finns elever som läser efter kursplanen i svenska som andraspråk. I samtal med rektor framkommer att det saknas rektorsbeslut om vilka elever som läser efter kursplanen i svenska som andraspråk.

Mot bakgrund av att dokumentationen i väsentliga delar är gemensam för respektive rektors ansvarsområde visar utredningen att Billingskolan är att be-

trakta som en skolenhet. Vidare har utredningen visat att rektor inte fattar beslut i enlighet med skolförordningens krav avseende svenska som andraspråk. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs avhjälpa bristerna.

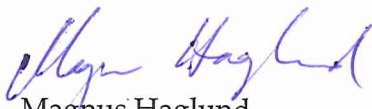
Författning

2 kap. 9-10 §§ skollagen

5 kap. 14 § skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit jurist Susanna Åhgren.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Erik Bergeå
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).